Redacțiunea, Administrațiunea, și Tipografia:
Brașov, piața mare Nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimet.
INSERATE se primesc la Administrațiune în Brașov și la următórele Birouri de anunciuri:
în Viena: *M. Dukes, Heinrich Schalek, Rudolf Mosse, A. Oppeliks Nachfolger: Anton Oppelik, J. Dannecer*, în Budapesta: *A. V. Goldbergerg, Eckstein Bernat*; în Bucuresci: *Agence Havas*, Succursale de Roumanie; în Hamburg: *Karolyi & Liebmann*.
Prețul inserțiunilor: o seria garmond pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și învoială.
Reclame pe pagina a 3-a o seria 10 cr. séu 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LIX.

„Gazeta" iese în fiă-care di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șése luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șése luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 franci.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la dd. colectori.
Abonamentul pentru Brașov
administrațiunea, piața mare, Târgul Inului Nr. 30, etagiu I.: pe un an 10 fl., pe șése luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 bani. Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 124. Brașov, Joi, 6 (18) Iunie 1896.

Incercări de deplasare.

Brașov, 5 Iunie v.

Urmărind cu atențiune enunciările diarelor unguresci în ce privesce cestiunea ardelenéscă, și privind de altă parte la ciudatele svêrcolirĭ ale unor frațĭ de dincóce și de dincolo de munțĭ, carĭ sunt de credință, că ar posede brevetul pentru esploatarea — după cum le vine mai bine la socotélă — mult hărțuitei și batjocuritei „cestiunĭ naționale", făr' de voiă primesce omul impresiunea, că politica ardelenéscă ar fi adĭ deplasată și domiciliată în Bucurescĭ. Vedem cel puțin, că în acéstă direcțiă au lucrat și lucră din résputerĭ micii *politisanțĭ militanțĭ*, carĭ se sfătuesc *cis-* și *trans* prin conventicule, cum sĕ împace mai curênd conflictele dintre Românĭ și Maghiarĭ.

Numai Duminecă s'a publicat în colónele diarului guvernamental „Gazeta" din Bucurescĭ *o nerușinare*, care fiind subscrisă de Ioan Slavicĭ*), profesorul fără competență în ale pedagogiei dela Măgurele, ni-a reamintit, că acest om este nenorocitul, care stăruie așa de mult și de un lung șir de anĭ pentru a produce aparențele unei deplasărĭ a cestiunei ardelenescĭ. In adevĕr, încercarea de deplasare datéză numai dela înaugurarea în Sibiiu a școlei lui Slavicĭ, care prin scrierile sale și în special prin organul „Tribuna", ce l'a condus câțĭ-va anĭ după înființarea lui, a falsificat istoria dreptului public al Românilor spre a-se pune cruciș și curmeziș în calea școlei naționaliste a lui Bărnuț.

Tinerimea, ca în tot-déuna puțin esperimentată, a primit în mare parte de banĭ bunĭ ceea ce-i spunea Slavicĭ, că pentru Românĭ „Sórele la Bucurescĭ résare".

Tinerimea însĕ a uitat, că Bucurescenii au și obligațiunĭ internaționale, de carĭ ei trebue sĕ țină sémă spre a nu-și espune statul la voia întêmplării. Și decă orașul lui Bucur póte forma un centru literar pentru Românĭ, el nu póte fi tot așa centrul acțiunilor politice ale Românilor din afară de regat.

Discipulii lui Slavicĭ, primind lozinca dascălului lor, că „Sórele la Bucurescĭ résare", într'atâta s'au însuflețit de acéstă dogmă mistică, încât mulțĭ din ei nicĭ c'au mai urmat firul studiilor lor, ci fără a privi în drépta și în stânga, fără a cerceta și fără a studia, au rupt firul aviticei nóstre politice naționale și au sfășiat orĭ-ce legăturĭ de continuitate în literatura istorică-politică română. Pentru ei totul s'a început dela Slavicĭ încóce. Până la el Românii n'au avut nicĭ literatură, nicĭ politică națională în Ardeal.

In acéstă ordine de idei e lucru firesc, că acolo, unde e cloșca, caută sĕ fiă și puii, și din acest motiv trebue sĕ asistăm de vre-o trei anĭ încóce la un trist spectacul în Bucurescĭ, de unde discipulii sĕi din Ardeal trebue sĕ-șĭ priméscă instrucțiunile spre a sĕmĕna cea mai mare discordiă între toțĭ Românii.

Constatând acéstă tristă situațiune, creată de compania Slavicĭ, ucenicii acestuia — chiar și aceia dintre ei, carĭ în timpul din urmă ajunseră în opoșițiune cu dascălul lor, — șĭ-au pierdut busola și de aceea se sfâșie ei între ei în Bucurescĭ.

Scóla vechiă naționalistă îșĭ urméză însĕ firul și privesce cu durere la acest trist spectacul.

Ce va eși din aceste sfâșierĭ, nu putem proroci. Un lucru însĕ remâne bine dovedit: că, de când esilații discipulĭ ai lui Slavicĭ și discipulii sĕi admiratorĭ de acasă Lucaciu, Mangra s'au încercat sĕ domiciliéze acțiunea politică a Ardelenilor în Bucurescĭ, — unde admiratorii merg din timp în timp spre a ține conventicule cu magistrii Slavicĭ-Brote, — *causa mare națională* a fost têrîtă în noroiŭ.

Astfel din acéstă mare causă s'a făcut o cestiune de partide în Țéra românéscă, o cestiune de politică militantă.

Dovadă e Liga-vechiă și Liga-nouă.

Dovadă e discursul contelui Goluchowski rostit în delegațiunĭ, în care constatând, că mișcarea națională în România a dat înapoi, dice:

„Situația în România s'a îmbunătățit în mod simțitor. Mai mult „nu se póte cere. Nicĭ un guvern în „România nu póte sĕ **opréscă** pe „cetățenii sĕi de-a împărtăși bucuria și durerea cu frații lor de dincóce de graniță. Cu tóte astea, noi „**nu vom permite procedeurĭ**, carĭ sĕ „pótă mări *dificultățile* în monarchia „nóstră."

Din aceste cuvinte, cine are minte póte sĕ înțelégă fórte bine situațiunea în care se găsesce „Liga". Unii vor s'o învie, alții vor s'o îmormênteze, pentru-că *„Austro-Ungaria nu póte permite în România asemenea procedeurĭ, carĭ sĕ pótă mări dificultățile în Transilvania"*.

Declarațiunea contelui Goluchowski e esact corĕspundĕtóre cu situațiunea internațională a orĭ-căruĭ stat independent, și trebuia sĕ se găséscă doi ciolănarĭ politicĭ, Slavicĭ-Brote, carĭ, neavênd leac de cunoscințe de conivențele dreptului internațional, au mers până a voi sĕ scobóre *cestiunea transilvană* la obiect murdar al luptelor politice militante ale partidelor istorice de guvernament din regatul independent român.

In fața acestor criminale încercărĭ, *de geaba mai alérgă discipulii la magistrii lor din Bucurescĭ; de geaba țes și résucesc aicĭ firele intrigei; îndeșert îșĭ mai dau aerul Mangra-Lucaciu de-a fi ómenĭ serioșĭ; înzadar mai vor sĕ trécă Slavicĭ-Brote* ca marĭ politicianĭ ardelenĭ: toțĭ aceștia, dela alfa până la omega, — carĭ s'au încercat și se încércă a deplasa și a domicilia *causa Transilvaniei* în Bucurescĭ, — nu sunt decât nisce *mofluzĭ politicĭ*.

*) A se vedé „Gazeta" nr. 99 dela 2 Iunie, articolul „O nerușinare" de Ioan Slavicĭ.

Neclintițĭ.

Partida poporală catolică desfășură mare activitate în vederea viitórelor alegerĭ de deputațĭ. Șefii ei cutrieră țéra, convocând întrunirĭ de popor, pe care-l pregătesc de cu bună vreme la lupta contra guvernului și a partidei liberale. De curênd s'au ținut vre-o 10 întrunirĭ de acéstă natură, mai ales în Nordul Ungariei printre Slovacĭ.

In 16 Iunie partida poporală a avut o mare întrunire în Jászkerekegyház, unde s'au arangeat și diferite festivitățĭ, banderii, banchete etc. Aicĭ contele Mauriciu Nicolau Eszterházy a ținut poporului o cuvêntare fórte înflăcărată pentru religie și principiile de carĭ se călăuzesce partida, și contra machinațiunilor guvernului. In aplausele poporului adunat el a aruncat cu demnitate mănușa în fața „liberalismului corupt" al Jidano-Maghiarilor, și a provocat poporul sĕ stea neclintit pe lângă învĕțăturile religiei creștine a lui Christos. Mânecând din cele ce s'au discutat și hotărît la acéstă adunare poporală, *„Alkotmány"*, organul partidei din cestiune, scrie un articul sub titlul de mai sus în care dice următórele:

Suntem mândri, când ne numesc clericalĭ. *E rușinos și infam a fi „liberal"* în Ungaria. Suntem batjocurițĭ cu epitete de „clericalĭ, ultramontanĭ, partidă popéscă", fiind-că suntem creștinĭ... Fiă! Acésta e o distincțiă onorifică, fiind-că recunosc, că aderenții acestei partide nu sunt fără religiune, fără confesiune, nu sunt nicĭ Jidanĭ, nicĭ liberalĭ, adecă ómenĭ, carĭ îșĭ părăsesc credința pentru banĭ, oficii, orĭ pentru laudele foilor de speculă; îșĭ vênd convicțiunea și cochetéză și negustoresc cu liberalismul fără principii... Nu trebue virtute pentru-ca cineva sĕ fiă liberal, ci se recere numai lipsa rușinării. Ne numesc clericalĭ și partidă popéscă, deóre-ce nu vrem sĕ tradăm creștinismul în Ungaria. Orĭ nu vedețĭ, cum creștinii sunt scoșĭ de pretutindenĭ: din posiții, oficii, din averĭ, posesiunĭ de pămênt; *drepturile lor sunt confiscate și în onóre vătĕmațĭ.*

Atacul partidei poporale este lupta de apĕrare proprie a creștinismului, și toțĭ aceia, carĭ se înroléză sub stindardul ei, — sunt vitejĭ. Suntem mândrii dér, că putem fi ai partidei poporale, fiind-că ne luptăm pentru dreptate într'o tabĕră cu cei mai bunĭ patrioțĭ, cu cei mai desinteresațĭ cetățenĭ și cu cei mai vitejĭ politicĭ....

Lupta religionară au provocat'o liberalii. Etă, și acum o continuă ei prin oprirea religiunei. Vor sĕ ia dreptul electoral al creștinilor, mai întâiu prin falsificarea listelor electorale și prin dĕcimarea lor, apoi prin legalisarea abusurilor electorale și în fine prin nimicirea mandatelor deputaților creștinĭ. Vréu sĕ scótă religia din politică, în adevĕr însĕ vor s'o încătușeze prin legĭ pentru puterea ministerială și parlamentară, ca la urmă s'o nimicéscă. Partida liberală și conducĕtorii ei n'au spus adevĕrul, când au promis pace. Decă continuă rĕsboiul, atuncĭ fiă ei rĕspundĕtorĭ pentru el. Vom continua și noi, orĭ cum inimicii noștri vor face alegerile; ne vom rĕzima pe popor, care este cu noi. Inainte și după alegerĭ nu numai în parlament, ci mai ales afară de parlament vom mărturisi și vesti, că suntem și rĕmânem creștinĭ....

Acest ton energic îĭ supĕră fórte mult pe cei dela ruda „liberalismului" — și de sigur că din încordarea acésta estremă între cele două partide, se vor nasce lupte înverșunate, carĭ în cele din urmă vor face apa protegiaților lui Falk et consortes.

CRONICA POLITICĂ.

— 5 (17) Iunie.

Ceea-ce am fost predis ierĭ cu privire la „activitatea și zelul" **deputațiunei cvotei ungare**, écă s'a adeverit. Depeșĭ sosite din Budapesta anunță, că ierĭ s'au întrunit membrii deputațiunei cvotei ungare și, enunciând că nu conced nicĭ o literă din punctul lor de vedere, au hotărît sĕ dea rĕspuns deputațiunei cvotei austriace numai la *tómnă*. Se vede dér, că domnii deputațiunei ungare într'adevĕr n'au timp sĕ se ocupe cu cestiunĭ seriose, ca cestiunea cvotei, ci observă și urméză fidel principiul: *„Mai întâiu petrecerea și apoi lucrul"*.

*

Ministrul-președinte engles **Salisbury**, a ținut dilele acestea un important discurs politic în care vorbi și despre **cestiunea Sudanului.** El dise, că expediția din Dongola este a-se considera *numai ca primul pas al Angliei pentru reocuparea Sudanului*, respective a Kharthum-ului. Anglia, dise primul-ministru, îșĭ cumpănesce bine interesele, înainte de a-se apuca de un astfel de lucru. Foile englese consideră acest discurs ca fiind de-o mare importanță politică.

*

O telegramă din Belgrad dice, că **situațiunea politică a Serbiei** este fórte încurcată. Regele Alexandru nu are destul curagiu pentru a lua posițiă față cu diferitele simptóme primejdióse dinastiei, simptóme, ce se ivesc în tabĕra radicalilor. Grupul antidinastic începe a se mișca din nou și tótă speranța de a paralisa acțiunea lui, și-o concentréză curtea în visita principelui Nichita al Muntenegrului la Belgrad, dela care se speră înălțarea vadei curții regale. Ex-regele Milan nu doresce a se mai amesteca în afacerile Serbiei, fiind-că se simte vătĕmat, vedêndu-se înlăturat de fiiul sĕu și paralisat cu desĕvêrșire prin influința Nataliei.

*

Diarul „Esercito" din Roma anunță, că regele **Umberto** va subscrie mâne, Joi, decretul, prin care se va *ridica stare de resbel în Eritrăa.*

*

Din *Moscva* i-se depeșéză diarului „Berliner Tageblatt", că starea sanitară a **Țarului** Rusiei *nu este de loc mulțămitóre.* Catastrofa de pe câmpul Chodynsky i-a sdruncinat fórte tare nervii, așa încât are absolută lipsă de recreare. Intrarea festivă a părechei imperiale rusescĭ în Petersburg se va sĕvêrși la 24 séu 26 c.

Inaugurarea busturilor
lui
V. Alexandri şi M. Kogălniceanu la Bacău.

Duminecă 2 Iunie — scrie „Epoca“ — fiind ḑiua hotărîtă pentru desvălirea bustului lui V. *Alexandri*, făcut prin subscripţie naţională sub conducerea unui comitet Bacăoan, şi a bustului lui M. *Kogălniceanu*, dăruit Bacăului de d-l V. A. Urechie, o mulţime de delegaţiunî din Bucureştî, Iaşî şi din oraşele apropiate sosiră în Bacău.

Oraşul era pavoazat cu drapele şi covore; o mulţime de locuitorî ţăranî de prin împrejurimî în costumurî naţionale, venise să ia parte la acéstă festivitate.

La órele 1 p. m., după cum era anunţat, avù loc în catedrala oraşului un serviciu divin întru amintirea lui Alexandri şi Kogălniceanu.

Deşi o plóie repede cădea în abundanţă, totuşî mulţime de lume s'a grăbit a veni la catedrală, fórte puţinî însĕ dintre particularî au întrat în biserică spre a lua parte la serviciul divin, şi acésta din causa archiereului, ce slujea, Ionike Floru Băcăuanul, unul dintre cei ce au osândit pe Î. P. S. S. Metropolitul Ghenadie.

La órele 1 şi jum. serviciul religios fiind terminat, o procesiune destul de numĕrósă se îndreptă spre grădina publică, în mijlocul căreia pe un piedestal de marmură se afla aşeḑat bustul de bronz al lui Alexandri.

La sosire sculptorul Huegel, executorul acestui monument 'l desvăli în aplausele mulţimei.

Imprejurul monumentului se îngrămădi mulţimea; când archiereul urcă una din treptele soclului, câte-va vocî strigară: Jos Fariseul.

După acest incident luà cuvêntul d-l Stolojan, ministrul de interne.

După d-sa a vorbit d-l Răileanu, preşedintele comitetului ce a ridicat bustul lui Alexandri, care în câte-va cuvinte arată misiunea d-lor ca terminată şi încredinţézǎ comunei Bacău acest monument.

Primarul oraşului mulţumesce pentru acest scump dar ce se face oraşului.

Apoi d-l Olănescu (Ascanio) din partea Academiei, face o recensiune poetică asupra vieţeî şi operilor lui Alexandri.

D-l Petraşcu, din partea Ateneului din Bucureştî, începe prin a spune, că „Cultul ómenilor marî arata nascerea consciinţei naţionale“. Continuă apoi arĕtând faptele marî în carî Alexandri a jucat rol de căpetenie, şi termină în mijlocul aprobărilor generale, aducênd omagiî de recunoscinţă amintireî acelora ce au lucrat aşa de mult la înălţarea României.

D-l I. *Grădişteanu*, preşedintele Ligei pentru Unitatea Culturală a tuturor Românilor, spune, că „Participăm la acéstă serbare în acelaş timp şi măréţă şi durerósă: Măréţă, căcî venerăm pe doi ómenî marî ce au lucrat sincer pentru acéstă ţéră; durerósă, căcî ea ne aminteşce perderea nu mult depărtată a acestor ómenî, în nisce momente, când aveam mare trebuinţă de sprijinul şi conducerea lor. Esistă o Ligă dela 1891 încóce, ce luptă pentru Unitatea Culturală a Românilor. Inainte de 1891, aceştî 2 marî bărbaţî au alcătuit o Ligă cu mult mai puternică, ce a dat ca rod România de astăḑî.“

Termină apoi apelând la Bacăoanî şi la toţî Românii a căuta sĕ ridice lui Alecsandri şi Kogălniceanu adevĕratele monumente demne de eî, împlinirea idealului urmărit de dênşiî.

Cuvintele d-lui Grădişteanu, dese-orî subliniate de aplause, au produs cea mai frumósă impresiă asupra publicului.

După d-sa vorbesce d-l George Tamara, din partea comitetului naţional studenţesc, care spune, că se simte fericit de a asista la acéstă mare serbare naţională, în care se glorifică amintirea a doi marî bărbaţî, carî atât de mult au luptat pentru renascerea României. Arată meritele luî V. Alexandri, care prin versurile luî entusiaste a înălţat sentimentele Românilor către cele maî sublime idealurî ce-şî póte făurî o naţiune. Termină recitând câte-va strofe din „Deşteptarea României“ şi spune, că şi aḑî Românii trebue sĕ se însufleţéscă de cântările patriotice ale lui Alecsandri, pentru lupta cea mare în cestiunea naţională.

Terminându-se ordinea discursurilor, procesiunea pornesce la bustul lui Kogălniceanu. Acî d-l senator şi profesor universitar din Bucurescî V. A. *Urechiă*, într'o scurtă şi simţită cuvêntare, arată meritele lui Kogălniceanu, care împreună cu Alecsandri şi C. Negri au pregătit unirea principatelor.

Arată purtarea umanitară şi patriotică a lui Kogălniceanu în cestiunea liberăreî robilor, şi împroprietărirea ţăranilor.

Pe la mijlocul cuvêntăriî d-lui Ureche o plóie torenţială începu a cădea, producênd un sgomot, ce făcea imposibilă aprópe ascultarea oratorului.

După d-l Ureche vorbi studentul Gheorghiade din partea studenţilor Ieşenî, şi apoi d-l. profesor universitar din Iaşî Vizanti.

Dér mai erau înscrişî încă vre-o trei doritorî de a vorbi, totuşî din causa timpului seria discursurilor se închise, lumea îndreptându-se apoi spre palatul administrativ, unde începuse deja a se ciocni paharele de şampanie.

Séra a fost banchet de 30 tacâmurî.

Banffy moros şi posomorît.

Diarele oposiţionale din Budapesta anunţă ca un lucru parte serios parte ridicol, că de un timp încóce ministru-preşedinte ungar *Banffy* este fórte rĕu dispus, că într'una tace, şi se face că nu aude nimica.

Spun ḑiarele, că în timpul din urmă au ajuns la ordinea ḑilei mai multe cestiunî, la carî el a fi trebuit sĕ rĕspundă, aşa d. e. la atacurile lui Ugron contra ministrului de esterne *Goluchowski*, la atacurile lui *Lueger* contra Ungariei şi chiar la atacurile contra persónei sale — pe Banffy însĕ nu-l mai veḑî nicî în minister, nicî în clubul partidei guvernamentale, ci numai din când în când apare ca o nălucă prin culoarele parlamentului sĕu prin vr'o confeteriă din esposiţiă, dér nu vorbesce aprópe cu nimenî.

Se afirmă, că acéstă stare sufletéscă deprimată a „energicului“ ministru-preşedinte, este provocată deoparte prin intreruperea totală şi prin nesuccesul *pertractărilor privitóre la pact*, ér de altă parte e provocată de momente personale. Lui Banffy nu i-a succes adecă sĕ esopereze *distincţiunî şi decoraţiunî* pentru mai multe persóne, carî lui î sunt aprópe şi cărora el le-a făcut marî promisiunî. Un desastru şi mai mare este pentru el faptul, că rĕspunsul pe care l'a dat monarchul cu ocasiunea banderiuluî festiv preşedintelui camerei, *Szilagyi*, nu a fost compus de ministrul-preşedinte, după cum se usitéză acésta, şi că peste tot Banffy n'a avut nicî o influinţă asupra alocuţiuneî lui Szilagyi, care a fost fórte „radicală“, şi asupra rĕspunsuluî Majestăţii Sale, care a fost fórte „conservativ“.

In fine se afirmă, că în decursul ḑilelor milenare Banffy nicî o singură dată n'a fost primit în audienţă separată de către monarchul, şi că ministrul-preşedinte s'a putut arare-orî vedé în apropierea Majestăţii Sale, până când conţii *Andrassy* şi *Szapary* îl însoţiau pe acesta aprópe în tóte părţile.

SCIRILE ḐILEI.

— 5 (17) Iunie.

Serbarea învingereî memorabile dela Custozza. Corpul oficerilor dela regimentul de inf. Nr. 50, staţionat în Braşov, invită la serbarea, ce se va arangia în 24 c. în amintirea glorióseî învingerî dela Custozza la care regimentul 50, constătător aprópe esclusiv din element român, a luat parte în mod considerabil. Programul serbăreî este următorul: In 23 Iunie: la 8 óre séra retragere cu musică. In 24 Iunie: la 5 óre dim. musica va percurge, cântând, oraşul. La 9 óre a. m. liturghiă campestră pe piéţa de lângă promenada de jos, sĕu la cas décă timpul va fi nefavorabil: liturghiă în biserica cat. La 1 óră p. m. regimentul iese cu musica pe câmpul-Honterus, unde până la 6 óre p. m. se vor arangia diferite petrecerî. La cas de timp nefavorabil escursiunea acésta nu se va face. La 8 óre 30 min. séra convenire socială cu dans în otelul central „Nr. 1“. Observăm acî, că în acea ḑi dela promenadă pléca la 2 óre 55 m. şi la 3 óre 43 m. tramvaie cu număr duplù de vagóne pentru óspeţî şi tot aşa séra la 6 óre 04 m. dela Nou spre Braşov.

—o—

Din Blaşiu i-se scrie „Tribunei“, că acolo s'au ţinut sĕptĕmâna trecută esamenele de calificaţiune la preparandie. Guvernul a fost representat prin inspectorul Dr. *Dengi*. Intre cei insinuaţî la esamen şi *admişî de Consistor*, erau şi patru teologî absoluţî. Dr. *Dengi* însĕ *n'a voit sĕ admită pe nicî unul la esamen*. Mai mult, intre cei respinşî era şi un teolog absolut dela universitatea din Budapesta, care pe lângă teologiă a mai ascultat şi la facultatea filosofică de acolo doi anî. Şi totuşî Dengi nu l'a admis. Consistorul din Blaşiu a făcut demersurî la ministrul în acéstă causă revoltătóre.

—o—

1000 de miei nevinovaţî au fost duşî cu ghiotura la esposiţia milenară. Sunt copii de scólă din comitatul Torontal; foile unguresci spun, că nicî unul dintre părinţii lor nu sunt Maghiarî, dér cu tóte acestea copiiî vorbesc perfect unguresce. In frunte cu ei au mers şi 80 de învĕţătorî, ca sĕ jóce „csárdás“ şi sĕ mănânce papricaş în „népkonyha“ din Budapesta. — Poftă bună!

—o—

Condeiul simbriaşî, sĕu cu alte cuvinte ḑis Iôn (Slavici) al lui Sêrbu Cojocarul din Şiria, a debitat érăşi o seriă de bănuielî impertinente în „Gazeta“ din Bucurescî — după cum facem amintire şi în primul nostru de aḑî. Étă ce scrie în privinţa acésta „Timpul“ ce l'am primit aḑî: „D-l Iôn Slavici îndrăznesce sĕ publice în „Gazeta“ de erî, Duminecă, un articol, întitulat „*O neruşinare*“, în care îşî permite sĕ bănuie patriotismul unor ómenî ca d-nii Tache Ionescu, D. Filipescu şi Ionel Grădişteanu. Pentru-ce acéstă neruşinată bănuială? Pentru-că — rĕspunde sluga d-lui Sturdza — conservatorii nu s'au interesat de Românii ardelenî, nu cunosc vederile, sentimentele şi aspiraţiunile lor şi se tem, ca nu cum-va sĕ-şi compromită. Lui Slavici nicî nu 'i se rĕspunde“.

—o—

Principele Carol şi Principesa Elisabeta a României au fost într'un mare pericul acum câte-va ḑile. Pe platoul dela Cotroceni se făceau încercărî de tir. Pe terenul unde se făceau încercările au fost postate numerose sentinele, carî avaeu ordinul a nu lăsa pe nimenî sĕ trécă pe-acolo, fiind espusă viéţa orî căruî trecĕtor. In momentul, când se făceau încercările, trece o trăsură a curţiî cu micii principî. Sentinela era fórte zăpăcită şi nu scia, décă trebue sĕ oprescă trăsura sĕu nu. După o óre-care esitare a lăsat trăsura sĕ trécă. Abia atuncî au observat însoţitorii micilor principî la ce primejdie sunt espuşî, şi cu mare greutate, făcênd mai multe semne desperate, au isbutit sĕ facă pe cei dela tir sĕ suspendeze încercările. Trăsura s'a întors apoi fără nicî un accident.

—o—

Ofiţerii şi esposiţia milenară. Ministrul de honvedḑî a trimis ḑilele aceste un rescript către toţî comandanţii de trupe, în care ordonă, că sĕ se dea o vacanţă de 2 sĕptĕmânî fiă-căruî ofiţer, care doresce sĕ cerceteze esposiţia.

—o—

Petiţiă pentru Metropolitul-Primat. Cetăţenii din Roşiorî-de-Vede au adresat Regelui Carol următórea petiţiă: Sire! Ţéra nóstră a trăit prin religiune în timpurile cele mai grele şi capul Bisericeî nu a fost atins, nicî de ceî maî tiranî stăpânitorî ai ţĕreî, nicî de invasiunile barbare. Faptul petrecut la scaunul Metropolitului-Primat al ţĕreî învederéză un timp de tristă amintire. Protestăm în contra nelegiuiţilor, carî au însultat biserica şi blamăm faptul barbar, orî din ce parte ar fi plănuit. Ca ţéra sĕ fiă recunoscĕtóre salvaţi-i onórea, Sire! Aduceţî pe I. P. S. Sa Ghenadie la scaunul ce i-a încredinţat ţéra, căcî a făcut onóre ţĕrii şi ca Episcop de Argeş şi ca Metropolit-Primat. Faptul sĕ se judece de representanţii legalî ai naţiuneî, nu de cei ce vor sĕ omóre, ca sĕ se înalţe. Acest sistem anarhic trebue sdrobit de Majestatea Vóstră în unire cu naţiunea; căcî póte mâne sĕ atingă şi pe cel mai inviolabil membru al Statului. Sĕ trăiţî Majestate! Tráéscă Majestatea Sa Regina cu întréga Dinastie. — Urméză iscăliturile.

—o—

Reuniunea învĕţătorilor românî gr. or. din tractul Agnitei şî-a ţinut anul acesta adunarea generelă în Fofeldea. Cu ocasia acésta generosul dn. D. R. *Cordescu*, domiciliat actualmente în acea comună, vĕḑênd cu câtă greutate se incasséză taxele dela membri, s'a oferit a plăti d-sa *pe cât timp va fi în viéţă*, taxele tuturor acelor membrii din despărţĕmênt, carî vor lua parte la adunările generale anuale.

—o—

„Proselit“ arestat. Din Sibiiu se scrie, că acolo a fost prins alaltăerî un aşa numit „proselit“. La el s'au aflat mai multe documente false şi un sigil.

—o—

Vice-regele Japoniei în reîntórcerea sa dela serbările din Moscova, unde a representat Japonia, s'a abătut şi prin Budapesta, sosind acolo alaltăerî d. a. La gară l'au aşteptat trăsurî de a-le Curţii, carî dimpreună cu suita sa, l'au condus într'un hotel. Primire oficială nu i-s'a făcut.

—o—

Marinarî resculaţî. Din Antwerpen se telegrafiéză, că personalul (50 la numĕr) uneî năi japoneze de rĕsboiŭ, a denegat serviciul, a debarcat la port şi s'a opus poliţiei, care a folosit arma. Un poliţist a fost rănit, un japonez de-asemenea.

„Vampirii anarchiei“.

Cetitorilor noştri le este cunoscută din numĕrul de erî epistola, pe care a primit'o baronul Rotschild ḑilele aceste. Baronul Rotschild — după cum am arătat — a trimis epistola poliţiei din Budapesta cu observarea:

„Bucuros dau, dér mai întâiu sĕ socotim puţin. Pe rotogolul pămêntului locuesc atâtea şi atâtea milióne de ómenî, averea mea însĕ e de atâtea milióne. Aşa-déră, décă eu voesc sĕ-mî împart banii între toţî ómenii, după cum porunceşce legea d-vóstră, atuncî pe fiă-care om se vin 25 crucerî. Étă aicî îţî dau partea d-tale!“

Poliţia din Budapesta a dat epistola despărţĕmêntuluî poste-restante de acolo, când, câţî-va detectivî steteau la disposiţiă. Intr'adevĕr Mercurea trecută şi merse la postă un ucenic de lăcătuş, care ridică scrisórea dela postă, iscălind în protocol numele unui măestru lăcătuş, care locuesce în strada „Üllö“. Băiatul se duse cu epistola într'o cârciumă faţă în faţă cu casarma din strada „Üllö“, ér detectivii au urmărit pe băiat. In cârciumă băiatul dete epistola unui soldat dela Regimentul de infanteriă Nr. 32. Detectivul numai decât deţinù pe soldat, merseră ambii în casarmă şi aicî detectivul descoperi locotenent-colonelului Udvardy causa deţinerii soldatului. Autorităţile militare au luat lucrul în pertractare şi au aflat, că respectivul soldat este un voluntar dela Regimentul 32 în uniforma unui soldat de rĕnd. Numele lui este *Carol Benedek*, de nascere din Odessa şi e de 18 anî. La voluntarul Benedek au aflat şi cernéla roşie, cu care a scris epistola, precum şi compoziţia ei, care din cuvênt în cuvênt cousună cu epistola trimisă baronului Rotschild.

Inspecțiile Regelui Carol.

Vineri, 31 Maiŭ v. la órele 5 p. m., Regele României însoțit de adjutantul de serviciŭ, a mers în tabĕra dela Cotroceni, pentru a inspecta regimentul 4 Ilfov Nr. 21, precum și batalionul permanent din regimentul 5 Ialomița Nr. 23.

La sosirea în tabĕră, Suveranul a fost întâmpinat de d-l general de divisie Budișteanu, ministru de resbel; d-l general Arion, comandantul corpului II de armată; d-l general Argintoianu, comandatul divisiei IV; d-l general V. Năsturel, comandantul brigadei VIII, și d-l colonel Vartiadi, comandantul pieței.

Regimentul, precum și batalionul, în formația de revistă, aștepta pe terenul de manevră sosirea Majestăței Sale.

Regele, urmat de suită, trece în revistă regimentul și batalionul în sunetul musicei și aclamațiunile trupei, apoi dete ordin ca batalionul permanent din regimentul 5 Ialomița Nr. 23 sĕ esecute diferitele mișcări din mânuirea armelor, focurile de pe loc și din mers; trecênd apoi la esecutarea mișcărilor din șcóla de batalion, atât în ordinea strînsă cât și în ordinea risipită.

In urmă Suveranul trecu la recruții batalionului teritorial din regimentul 4 Ilfov Nr. 21, ordonă ca două companii, sub comanda unui căpitan, se esecute mânuirea armelor, focurile, mișcări din șcóla de companiă în ordinea strînsă și cea risipită; de aci Majestatea Sa merse la batalionul permanent al acestui regiment, ordonând sĕ esecute diferitele mișcări din regulamentele tactice, insistând mai cu deosebire asupra mișcărilor și formațiilor în ordinea risipită.

După terminarea acestei inspecțiunĭ și în așteptare ca regimentul sĕ se întocméscă pentru defilare, Regele asistă la diferite eserciții ale echipei de velocipediștĭ, carĭ descălecând esecutară și focurĭ în diferitele posițiunĭ ale trăgĕtorului.

Regimentul fiind întocmit defiléză înaintea Suveranului, după care Majestatea Sa, întrunind oficerii ambelor corpurĭ de trupă, bine-voi a le esprima inalta Sa mulțămire p ntru buna ținută a trupei și silințele ce depun pentru instruirea ei.

M. S. Regele bine-voi a reînoi deplina Sa satisfacțiune d-lui locotenent-colonel Hiotu, comandantul regimentului 4 Ilfov Nr. 21, pentru progresul ce constată, apoi urmat de toțĭ oficerii visită tabĕra, pe care o găsi în bune condițiunĭ de instalare și întreținere, gustă din hrana trupei, visită infirmeria, unde spre deplina Sa mulțămire Suveranul nu găsi decât un singur soldat ușor bolnav.

După ce Regele termină inspecția diferitelor instalațiunĭ din tabĕră, comandantul regimentului 21 presintă Majestății Sale corul format din ómenii regimentului, care deși de puțin timp organisat, totușĭ esecută mai multe bucățĭ corale destul de bine, spre satisfacția Regelui.

Dela societatea „Progresul“.

(Fine.)

Póte că socotelile nicĭ adĭ nu ar fi date, décă comitetul în ședința sa din 19 Aprilie c. nu ar fi ordonat anume presentarea lor în ședința următóre. Ast-fel rațiociniile s'au așternut și, censurându-se în ședința comitetului din 26 Aprilie 1896, s'a constatat că: In 1 Maiŭ 1894 *a dat Progresul* o representațiune teatrală. Venitele au fost 227 fl. 15 cr. spesele 161 fl. 73 cr., decĭ venit curat 65 fl. 42 cr. Cu asta ocasiune: a) Secretarul reuniunei d. învĕțător Berescu, încă nu se scie din a cui autorisație, și-a luat sieșĭ spre vêndare 35 bilete de locul prim a 80 cr., decĭ în preț de 28 fl. A predat însĕ pentru ele cassarului societății numai acuma în 25 Aprilie a. c. — adecă după ce s'a impus espres darea socotelei, — suma de 18 fl. în banĭ și o socotélă scrisă de el despre 10 fl. 60 cr. pentru spese mĕrunte numite și nenumite. Este asta in ordine? Eu dic, că absolut nu. b) Pentru sală s'a arătat în rațiociniu 33 fl. 55 cr. . După chitanța hotelierului Laurits însĕ, privitóre la acéstă posiția, s'a plătit pentru sală și musicanțĭ 20 fl. 90 cr., pentru beuturile consumate în garderobă 1 fl. 40 cr. Apoi e chitată o socotélă a președintelui Dr. Șenchea cu 3 fl. 58 cr., firesce urméză apoi și d. secretar Berescu cu o socotélă de 3 fl. 67 cr., și pe de-asupra mai vine și o jumĕtate de butoiŭ de bere cu 4 fl. Numai tóte acestea la olaltă dau suma de 33 fl. 50 cr.*) De comitet, că ce va dice, nicĭ habar n'au avut. — Cu astă ocasiune au jucat numai 3 bărbațĭ ca diletanțĭ.

In 11 Iulie 1894 *nisce studențĭ* au dat o producțiune în favorul „Progresului“ cu venit de 136 fl. 20 cr., ér spese 134 fl. 06 cr. Decĭ venit curat 2 fl. In rațiociniu vine într'o însĕmnare a președintelui, că a primit dela cassarul „Progresului“ o anticipațiune, din care a dat studenților 56 fl. 86 cr., dér dela studenți, că cine și cât a primit, nu este nimic alăturat. Bravii studenți s'au ostenit, al lor este tot meritul și pentru ostenélă trebuiau pe deplin remunerațĭ și îmbărbătațĭ. Dér președintele n'a fost în drept sĕ se geneze ca și când acea remunerațiă sĕ se face din grația lui, și numai după anĭ și silit cu darea rațiunilor, sĕ arete și comitetului, că ce a făcut d-sa. Societatea „Progresul“ este a nóstră și tinerimea încă este a nóstră, a societăței române întregĭ. Părinții de familiă, carĭ purtăm greutățile crescerei tinerimei, scim cu mult mai bine ca tinĕrul d. Șenchea, că de ce trebue ferită și la ce trebue îndemnată tinerimea. — Din astă ocasiune mai este o socotélă a birtașului Knopp despre 17 fl.

In 1 Ianuarie 1895 au dat o producțiune în favorul „Progresusui“ *alțĭ tinerĭ* cu un venit de 19 fl. 72 cr.

Apoi s'a constatat, că fără scirea comitetului s'a dat așa, brevi manu, unui privat un împrumut de 70 fl.

In ședința comitetului eu am făcut tóte aceste observărĭ și încă și altele, de óre-ce însĕ acuma, după atâta vreme, nu s'ar mai fi putut constata cu acuratéță cele petrecute și cele spesate, am propus, și comitetul a primit, ca socotelele sĕ se aprobe așa după cum sunt presentate, pe viitor însĕ sĕ se dea rațiociniu cel mult în 14 dile după fiă-care representațiune. Apoi s'a decis, ca tot ce se face în numele „Progresului“ sĕ nu se mai facă fără scirea comitetului, ca împrumute la privațĭ sĕ se dea numai cu hotărîrea comitetului, și ca fața de ținerea adunărilor generale și a ședințelor comitetului sĕ se observe statutele. Tot așa a hotărît și adunarea generală.

Pe diua de 4 Maiŭ a. c. la 2 óre d. a. ne-a convocat d. președinte în scris la o ședință a comitetului în casele d-nei vicepresidentă pentru raportul general și pentru rațiociniul ultimei producțiunĭ. Ne-am și presentat la timp, eu, Dr. Micu, Aron, Popared, Dejenar, Ciutea, N. Aron și alțĭ, dér a trebuit sĕ așteptăm, și încă unde?— după d-l președinte, care nu sosise. Și am așteptat cu paciință, dér înzadar, până la 3 óre, când apoi am trimis după domnia lui o servitóre, carea însĕ ni-a adus vestea că d-l președinte are încă sĕ mănânce. Ast-fel n'am mai așteptat ci ședința nu s'a mai ținut, căcĭ după aceea și d-sa s'a dus cu d-l Scurtu de și-au petrecut până târdiu la móra de hârtiă, după cum se spune și în „Tribună“. O ast-fel de ținută și tractare a societății numai cuviinciósă și corectă nu se póte numi.

Asta este starea lucrului. In acésta se oglindéză, deși numai în parte, firea și lăudata cale apucată de „conducĕtorii de acuma ai Progresului“, care cale vĕdênd noi, că duce de-a dreptul în prăpastiă, a trebuit sĕ pășim odată resolut, ca sĕ abatem și sĕ-i îndreptăm direcțiunea către adevĕratele scopurĭ ale societății „Progresul“, și ne va păré fórte bine, décă cu deosebire d. președinte de acuma va voi sĕ înțelégă și sĕ urmeze cu bun resultat calea, ce 'i s'a arătat prin conclusul ultimei adunări generale.

Ioan Turcu,
membru al soc. „Progresul“.

*) O copiă de pe textul original german al acestei chitanțe, subscrisă de Emanuel Laurits, ni-s'a trimis și nouĕ. — *Red.*

SCIRI ULTIME.

Viena, 16 Iunie. După informațiunĭ sosite din Florența, la tómnă se vor întêlni acolo monarchii Francisc Iosif, Wilhelm II și Țarul Rusiei.

Budapesta, 16 Iunie. „Neue Freie Presse“ publică în ediția de séră scirea, că contele Batthyányi, președintele partidei poporale din comitatul Moșon, a convocat o adunare a partidei, la care sunt învitațĭ și conducĕtorii partidei autisemite din Viena. Se asigură, că la adunare va lua parte însușĭ Lueger. Foile de aicĭ provócă poporul din Moșon sĕ pregătéscă demonstrațiă contra antisemiților.

Budapesta, 16 Iunie. In ședința de adĭ a delegațiunei austriace la desbaterea asupra budgetului pentru esterne, delegatul Ceh-tînĕr *Kramaz* a espus într'un lung discurs situația nefavorabilă a politicei esterne a monarchiei. El a caracterisat de fórte aspru tonul în care Goluchowski a vorbit despre Turcia și Serbia. Situațiunea generală, dice Kramaz, nu póte fi îmbunătățită decât prin pacea națională, și astfel trebue sĕ i-se dea Corónei boeme drepturile ei neprescriptibile și cestiunea cehă sĕ fiă resolută pe basa principiilor dreptului și echității. Numai pacea națională va face imperiul puternic și fără de aliațĭ. Până când nu se va face acésta, până monarchia nu va da popórelor ei pace între ele până atuncĭ nu póte vota budgetul.

Bucurescĭ, 16 Iunie. Legațiunea autonomă de aicĭ este autorisată a desminți în modul cel mai absolut scirile telegrafice de isvor grecesc, după carĭ Musulmanii și trupele imperiale ar comite în Creta omorurĭ și acte de prădăciune în contra locuitorilor creștinĭ.

DIVERSE.

Ochiĭ și colorile. Este în general cunoscut, că ochii nu sunt pe-o formă de simțitorĭ la tóte colorile. Scala sensibilității ochilor a statorit'o un fisiolog engles în următorul mod. El a esaminat ochii unor bărbațĭ și a unor femei, carĭ au privit la o colóre fórte puțin intensivă. Apoi fisiologul a slăbit tot mai tare colórea mestecându-o cu altă colóre albă (acid carbonic cu pulvere de magnesie). Colorile miniu-roșu (colóre portocaliă, calcinată de plumb), galbin și verde de colórea chromului, și cea albastră închisă au fost colorile, pe carĭ fisiologul le-a întrebuințat. Prima dată el a voit sĕ scie, că din numitele colorĭ câtă cantitate are lipsă pentru ochii bărbaților și pentru ai femeilor în special. El dice, că pentru a pregăti o colóre óre-care, se recer 100,000 părțĭ din colóre albă, ér din cele-lalte, pentru ochii bărbaților, amestecată cu cea albă e de lipsă: din colóre portocalie 16 grame, din cea galbină de colórea chromului, 17 gr; din cea verde-chrom. 818, ér din colórea albastră-închisă 149 grame. Pentru ochii femeilor tot în 100,000 părțĭ colóre albă, din colóre portocalie 60, din galben-chrom 33, din verde-chrom 914 și din cea albastră-închisă 108 grame. De-aci se póte vedé, — afară de două colorĭ — că ochii bărbaților sunt mai sensibilĭ față de colorĭ ca ochii femeilor. Tot odată fisiologul engles a mai aflat, că colórea verde este cea mai puțin sensibilă ca oiĭ și care altă. Mai departe a aflat, că ochii bărbaților sunt mai sensibilĭ față de colórea roșie, ér ochii femeilor față de colórea galbină. Fisiologul a mai statorit și o gradațiune de colorĭ în modul următor. El a luat din fiă-care colóre amintită mai sus deosebite părțĭ și le-a amestecat cu cea albă și apoi după scala colorilor le-a aședat în tuburĭ de sticlă și a lăsat mai întâiu pe un bărbat sĕ-le așede după scala colorilor. Bărbatul a aședat tubul cu colórea portocalie al 86-lea, cel galbin-chrom al 87-lea, verde-chrom al 93-lea. Apoi femeia le-a aședat ast-fel: colórea portocalie în locul al 91-lea, galbin-chrom 93, verde chrom 98 și cea albastră-închisă în locul al 83-lea. Ast-fel de aci se póte vedé, că ochii femeii privind la gradațiunea colorilor sunt mai sensibilĭ ca ai bărbatului. Și ce este mai interesant. fisiologul a descoperit, că ochii unui om nu sunt amêndoi pe o formă de sensibilĭ față de colórea verde.

Pĕrul și dinții în viitor. In anii din urmă doi naturaliștĭ americanĭ s'au ocupat fórte mult cu dantura omului, cu schimbarea dinților etc. și au ajuns la un resultat fórte trist. Acești naturaliștĭ au făcut asemĕnare între dantura și pĕrul unui om civilisat și ale unui om sĕlbatec și au aflat că cu cât omenimea s'a civilisat mai tare, cu atât mai mult și-a perdut pĕrul și dinții. Dantura omului civilisat de astădĭ merge spre peire și spre ruinare, ér pĕrul din ce în ce sĕ tot răresce. Naturaliștii americanĭ în urma unor cercetărĭ și asemĕnărĭ între vécul trecut și cel present, făcute cu privire la tema acésta, au constatat, că urmașii noștri peste 3500 de anĭ vor fi toțĭ pleșuvĭ și știrbĭ. Singur numai ómenii sĕlbaticĭ, décă se vor mai afla și pe atuncĭ sĕlbaticĭ — vor mai fi cu dințĭ și pĕr pe cap.

Aventura lui Zia-pașa. Când trimisul Sultanului, Zia-pașa, a călĕtorit spre Moscva la incoronarea Țarului, pe tren a avut o aventură interesantă. Pașa, în călĕtoria sa dela Odessa și până la Moscva, a fost instalat numai singur și cu secretarul sĕu într'un vagon. Vagonul consta dintr'un salon și două cupee de durmit. Pe cale nu departe dela o gară, de-odată numai apare în salonul pașei o persónă necunoscută, înarmată din creștet până în tălpĭ, și îl provócă sĕ-i dea banĭ și tóte obiectele de valóre. Pașa Zia și secretarul sĕu au înlemnit de spaimă, încât n'au putut grăi nimic. Intr'aceea călăuzul a observat, că cine-va a intrat la pașa; grăbi iute la cupeu și pe la spate apucă pe bandit, îl trânti la pămênt și cu toții îl legară, ér la gara cea mai de aprópe îl predeteră gendarmeriei.

Literatură.

Dilele acestea a apărut „**Istoria regimentului de infanteriă Alexandru I, împĕratul Rusiei, Nr. 2**“ în ediție de lucs, cuprindênd 666 pagine în octav mare cu o mulțime de harte, planurĭ, schițe apoi portrete heliografate precum și colorate. Autorul acestei op de mare valóre, mai ales pentru militarĭ, este locotenentul *Ludovic Kirchthaler*, care cu un zel estraordinar, ajutat fiind și de unii colegĭ și colaboratorĭ, a adunat materialul bogat pentru espunerea tuturor faselor prin care a trecut dela 1741 și până astădĭ amintitul regiment, a cărui patriă este ținutul Brașovului, Treiscaunelor, Hațegului și Cohalmului. Prețul unui esemplar este 7 fl. Recomandăm cu tótă căldura acest op tuturor acelora, pe care îi interes éză viéța militară, și carĭ voiesc sĕ cunóscă luptele în carĭ s'a distins acest regiment, ai căruĭ soldațĭ românĭ s'au purtat totdéuna cu bravură, și cu diferite ocasiunĭ fórte mulțĭ dintre ei au primit frumóse și înalte decorațiunĭ.

*

„**Biblioteca Nouă**“, care apare în editura Librăriei David I. Benvenisti, în Craiova, și care și-a luat deja un avênt fórte mare, publică în No. 3 câte-va novele inedite ale talentatului ei Director D. *Teleor*, sub titlu de: „**Povestirĭ**“. No. 4, tot din acéstă interesantă Bibliotecă, publică câte-va schițe scrise într'un stil fórte limpede și curat, de *A. Lupu-Antonescu*, sub titlu: „**Din Viéța Săracă**“.

*

A eşit de sub tipar: **Istoria Gimnasiului gr. cat. de Beiuş.** (1828—1895 compusă de *Traian I. Farkas*, prof. p. ord. Acéstă istoriă s'a scris în urma cunoscutei ordinaţiunĭ a ministrului unguresc de culte şi instrucţiune publică. In partea întâi a opului textul este românesc, în partea a doua urméză acelaşĭ text în limba maghiară, ér la urmă un supliment cu documente. Opul întreg conţine peste 300 pag. şi se află de vêndare la „Direcţiunea gimnasiului gr. cat." din Beiuş pentru preţul de 1 fl. (+ 15 cr. porto.)

*

In Tipografia diecesană din Arad a apărut: **Gramatica Română** pentru învĕţămêntul secundar, de *Ioan Petranu*, profesor de limba română în Arad. Partea I, Etimologia. De vêndare la autorul. Preţul 1 fl., pentru învĕţătorĭ 70 cr. — La lucrarea manualului present, d-l autor a ţinut sémă de resultatele sciinţei moderne; ortografia este cea a Academiei române, dĕr cu unele esceptiunĭ în favorul fonetismului.

Nrul **7563**—1896.

PUBLICAŢIUNE.

In revierul orăşenesc **se arendéză** pe cale de oferte şi licitaţiune **pe durată 1896—1898,** următórele locurĭ de păşunit din pădure:

a) locul de păşunit numai pentru vite cornute 182 jugăre;

b) locul de păşunit pentru vite cornute şi oi 1053 jugăre; la olaltă 1235 jugăre.

Reflectanţii au de a-'şĭ ascerne ofertele timbrate, închise şi provĕdute cu un vadiu de 50 fl., până în 23 Iunie a. c., înainte de prânḑ la 11 óre la oficiul orăşenesc forestieral. Pertractarea va avé loc în aceeaşi ḑi la $11^1/_2$ óre înainte de prânḑ.

Braşov, 4 Iunie 1896.

993,3—3 **Magistratul orăşenesc.**

Cursul pietei Brașov.

Din 17 Iunie 1896.

Banonote rom.	Cump.	9.48	Vênd.	9.50
Argint român.	Cump.	9.40	Vênd.	9.45
Napoleon-d'orĭ	Cump.	9.50	Vênd.	9.53
Galbenĭ	Cump.	5.60	Vênd.	5.65
Ruble rusescĭ	Cump.	126.50	Vênd.	—.—
Mărcĭ germane	Cump.	58.50	Vênd.	—.—
Lire turcescĭ	Cump.	10.70	Vênd.	—.—
Scris. fonc. Albina 5%		100.75	Vênd.	101.75

Cursul la bursa din Viena.

Din 16 Iunie 1896.

Renta ung. de aur 4%	122.70
Renta de corone ung. 4%	98.95
Impr. căil. fer. ung. în aur $4^1/_2$%	124.—
Impr. căil. fer. ung. în argint $4^1/_2$%	100.90
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	121.80
Bonurĭ rurale ungare 4%	96.75
Bonurĭ rurale croate-slavone	96.75
Imprum. ung. cu premii	150.50
Losurĭ pentru reg. Tisei şi Segedin.	138.75
Renta de hârtie austr.	101.45
Renta de argint austr.	101.40
Renta de aur austr.	122.70
Losurĭ din 860	144.70
Acţii de ale Băncei austro-ungară.	962.—
Acţii de-ale Băncei ung. de credit.	380.50
Acţii de-ale Băncei austr. de credit.	351.50
Napoleondorĭ.	$9.52^1/_2$
Mărcĭ imperiale germane	58.80
London vista	119.95
Paris vista	$47.62^1/_2$
Rente de corone austr. 4%	101.30
Note italiene	$44.42^1/_2$

Proprietar: **Dr. Aurel Mureşianu.**

Redactor responsabil **Gregoriu Maior.**

Sz. 133—1896 végr.

Árverési hirdetmény.

Alólirott birósági végrehajtó az 1881-ik évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a brassói kir. törvényszéknek 2461/896 sz. a. kelt végrehajtást rendelő és a Zernesti kir. járásbiróságnak 1323/896 sz. a. kiküldetést tartalmazó végzése folytán Albina takarék és hitel intézet javára Metian Traian, Zernesti lakos ellen 800 frank tőke, ennek 1896 év Február hó 27 napjától számitandó 6% kamatai és eddig öszesen 35 frt. 20 kr. perköltség követelés erejéig elrendelt kielégitési végrehajtás alkalmával biróilag lefoglalt és 954 frt. becsült ingóságok u. m. szarvasmarha, lovak, házi bútor st., nyilvános árverés utján el fognak adatni.

Mely árverésnek az 1588/896 sz kiküldetést rendelő végzés folytán a helyszinén vagyis Zernesten a község házánál leendő eszközlésére 1896-ik évi Junius hó 27-ik napjának délelőtt 11 órája határidőül kitüzetik és ahhoz a venni szándékozót ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg: hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881-ik évi LX. t.-cz. 107. §-a értelmében a legtöbet igérőnek becsáron alól is elfognak adatni, a netaláni elsőbbségi igénylők pedig felhivatnak, miszerint jogaikat az emlitett t.-cz. 111 és 112 §-a alapján árverezés megkezdéséig érvényesitsek.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881-ik évi LX. t.-cz. 108 §-a szerint fizetendő.

Kelt Zernesten 1896 év Junius hó 12.

Huszár Vilmos,
kir. birósági végrehajtó.

1003,1—1.

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Maiŭ 1896.

Budapesta—Predeal

Tren de persón.	Tren accel.	Trenŭ mixt.	Tren de persón.	Tren accel.				Tren de persón.	Trenŭ mixtŭ	Tren accel.	Tren accel.	Trenŭ de persón.
10 —	8.05		8.05	2 00	pl.	Viena	sos.	1.55		1 55	7.20	6.20
8.30	2.15		5.45	9.15		Budapesta		7.—		7 40	1.50	8.10
11.21	4 16	5.10	9 02	11.19		Szolnok		3.37		5.31	11.44	4.28
1.33	5.48	8.00	11 33	12.47		P. Ladány		1.19		3.56	10.03	2.17
3.42	7.08		1.48	2.11	sos.	Oradea-mare	pl.	11.04		2.37	8.43	11.32
3.58	7.15	1.22	2.06	2.18	pl.		sos.	10.44	8.00	2 31	8.38	11.17
4.38	7.43	2.19	3.03	2.50		Mező Telegd		10.07	7 10	2 01	8.11	10.42
5.20	8.18	3.32	3.45	3.26		Rév		9.30	6.13	1.34	7.46	10.08
5.43		3.51	4 06			Bratca		9.10	5.38			9.50
6.32	9.07	5.13	4.53	4.17		Ciucia		8.32	5 49	12.52	7.08	9.19
7.16	9.37	6.14	5.32	4.50		B.-Huiedin		7.54	4.59	12.20	6.39	8.37
8.07		7.32	6.24			Ghârbău		6.54	3.18			7.37
8.34	10.37	8.21	6 59	5 55	sos.	Clușiu	pl.	6 13	2 23	11.01	5.23	7.—
8.49	Tr. prs. 11.10	8.40	2.17	6.11	pl.		sos.		5.24	10 45	tr. pers. 4.35	6.45
9.06	11.27	9.09	2 52	6.27		Apahida			5.02		4.03	6.27
10.12	12 30	10 40	4 45	7.27		Ghiriș		Tr. expr.	3.37	9.23	2.55	5.12
10.42	12.57	11.25	5.39	7.50		Cucerdea		Bucurest Arad Budapest	3.06	8.49	2.25	4.33
11.01	1 09	11.49	6.08			Uioara			2.49		2.08	4.27
11.09	1 16	11.59	6 19			Vințul de sus			2.41		2.00	4.20
11.31	Tr. expr.	12.29	6 57	8.17		Aiud			2.17	8.23	1.38	3.59
11.48	11.40	12 55	7.30	8.33	sos.	Teiuș	pl.	3.36	1.55	8.06	1.17	3.38
12.05	11.55	1 30	Din 1 Iunie în totă Joia şi în sărbători cat. şi or. comunică la Sinaia	8.38	pl.		sos.	3.18	1.29	7.59	12 57	3.06
12.33		2.08				Creciunel			12.55		12.32	2.40
12.47		2.27		9 09		Blașiu		2.48	12.40	7 30	11.59	2.26
1.18		3.11				Micăsasa			12.01	7.09	11.28	1.54
1.34	1.00	3.31		9.42	sos.	Copșa-mică	pl.	2.15	11.41	6 56	11.10	1.35
2.13	1.02	3.46		9.44	pl.		sos.	2 12	11.14	6 54	11.05	1.01
2.32		4.08		9.59		Mediaș			10.55	6.41	10.48	12.45
3 04	1.39	4 45		10 22		Elisabetopol		1.40	10.21	6 20	10 18	12.16
3.40	2 06	5 27		10.51		Sighișóra		1.06	9.42	5.53	9 43	11.33
4.03	2 27	6 12		11.12		Hașfalĕu		12.52	9.12	5.32	9.19	11.16
5 34	3 30	7.50		12.26		Homorod		11.54	7.45	4 27	7.38	10.03
6 12		8.37		12.58		Agoștonfalva			7.02	3.53	7.22	9.25
6.41	4.16	9.07		1.15		Apața		11 11	6.36	3.37	6.48	9.01
7.16		9.40		1.34		Feldióra			5.58	3 16	6 33	8.28
8.—	5.07	10.25		2.09	sos.	Brașov	pl.	10.10	5.08	2.45	5.57	7.48
3.55	5.14	11.—	6 40	2 19	pl.		sos.	10 05	5.20	2.18		9.08
4.40	5 59	12.26	7.30	3 01		Timiș		9.39	4.14	1 42	5.20	8.28
5.10	6 29	1 11	8.00	3.31		Predeal		9.12	3.32	1.12	4.14	8.01
12.00	11.25	8 30	10.05 Sinaia	9.30	sos.	Bucurescĭ	pl.	5 35	9.15	8.35	3.32	3.15

Cucerdea — Oșorheiu — Regh.-săsesc.

Trenu mixtu	Trenŭ de persón.	Trenŭ de persón.	Trenŭ de persón				Trenŭ de persón.	Trenŭ de persón.	Trenŭ de persón.	Trenu mixtu
2.30	8.10	3.11	10.59	pl.	Cucerdea	sos.	7.45	2.36	8.31	12.42
3 19	8.51	3.52	11.40		Ludoșŭ		7.02	1.58	7.38	9.59
4 12	9.37	4.37	12.26		Cipău		6.28	1.19	6.55	11.01
5.12	10.27	5.26	1.14	sos.	Oșorheiu	pl.	5.34	12.25	5.50	9.54
5.40	10.42	5.36		pl.		sos.		9.20	5.04	9 35
7.14	12.16	7.14		sos.	Regh.-săs.	pl.		7.54	3.30	8.05

Ghirișŭ—Turda

trenu de persón.	trenŭ mixtu	trenu mixtu	trenu de persón.		trenu de persón.	trenŭ mixtu	trenu mixtu	trenu de persón.
7 33	11 —	5.—	10.21	Ghiriș	5.05	10.30	3.20	9.12
7.53	11.20	5-20	10.41	Turda	4.45	10.10	3.00	8.52

Copșa-mică — Sibiiu — Avrigŭ — Făgărașŭ

trenŭ de persón	Tren mixt	trenŭ de persón.	trenu mixtu					trenu mixtu	Tren mixt	trenu de persón	trenu de persón.
2.20	4 45	11.55	7.10		pl.	Copșa mică	sos.	9.34	3.05	6.25	12.35
3.57	6.35	1.25	8.50	3 13		Ocna		8.11	1 27	5.07	11.01
4.19	7.01	1.48	9.15	3 39	sos.	Sibiiu	pl.	7.44	12 57	4.40	10.30
	4.34		2.05		pl.		sos.	7.29			8 57
	6.16		3.58			Avrig		6.02			7.16
	8.42		6.35		sos.	Făgăraș	pl.	3.28			4.30

Simeria (Piski)—Hunedóra

trenu mixtu	trenŭ mixtu	trenu mixtu	trenu mixtu		trenu mixtu	trenu mixtu	trenu mixtu	trenu mixtu
6.15	11.35	4.25	10.28	Simeria	4.50	10.25	3.10	8.34
6.38	11.54	4.48	10.46	Cerna	4.34	10.05	2.54	8.14
7.13	12 20	5.23	11.12	Hunedóra	4.10	9.38	2.30	7.45

Brașov—Zĕrnești

trenu mixtu	trenŭ mixtu	trenŭ mixtu		trenu mixtu	trenu mixtu	trenu mixtu
8.35	4.55	4 30	Brașov	7.44	1.29	8 31
10.28	6.36	5.49	Zĕrneștĭ	6.20	12.05	7 20

Mureș-Ludoș—Bistrița

4.—	9.10	4.20	Mureș-Ludoș	6.46	7.21	Numai Vinerĕ circulă
5 03	10.28	5.35	Zau	5.49	6.24	
6 48	12 41	N. Marța camunică	Țagu-Budatelicŭ	Circulă numai Marța	4.50	9.40
7 38	1.54		St. Mihaiu de câmpie		3 44	8.46
8 33	3.02		Lecința		2.48	7.43
9 07	3.41		Ș.-Măghiăroș		2.01	6 52
9.59	4 55 (Numai Luni̦a comunică.)		Bistrița		1.16	5.55

Arad—Timișóra

6.20	11.25	5.		Aradŭ		10.43	3.44	10.55
7.08	12.15	6.14		Vinga		9.42	3.01	10.11
8.01	1.10	7.39		Timișóra		8.20	2.—	9.10
12.47	8.47	12 27	5.10	Segedin	6 05	2.30	10 05	2.15

Sibiiu — Cisnădie.

trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtu		trenŭ mixtŭ	trenu mixtŭ
5.30	2.15	pl. Sibiiu . sos.	7.10	9.20
5.42	2.27	„ Selemberk „	6.57	9 07
6.06	2.51	„ Cisnădie pl.	6.36	8.46

Sighișóra—Odorheiu-sĕcuesc.

trenŭ mixtŭ	trenu mixtu		trenŭ mixtu	trenu mixtu
3 22	11.08	Sighișóra	9.51	5.32
3.54	11.48	Hașfaleu	9.02	4.54
6.20	1.59	Odorheiu-sĕcuesc.	7.15	3.—

Nota: Órele însemnate în stânga stațiunilor sunt a se ceti de sus în jos, cele însemnate în drépta de jos în sus. — Numerii încuadrațĭ cu linii mai negre însemnéză órele de nópte.

Tipografia A. Mureșianu, Brașov.